

**Sveikatos apsaugos ministrui V.P.Andriukaičiui
Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro direktoriui S. Čaplinskui**

2014-04-10, Nr. 2014-004

DĖL ŽEMO SLENKSČIO PASLAUGŲ IR PRIEMONIŲ ŠVIRKŠČIAMŲJŲ NARKOTIKŲ VARTOTOJAMS FINANSAVIMO

Nevyriausybinų organizacijų ir ekspertų koalicija „Galiu gyventi“ (KGG) prašo Jūsų užtikrinti, kad 2014 m. Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010-2016 m. programos 2014 m. tarpinstituciniame veiklos plane numatytos lėšos žemo slenksčio paslaugų švirkščiamųjų narkotikų vartotojams būtų panaudotos skaidriai ir pagal paskirtį, t. y., kad nepasikartotų tarptautiniame lygyje Lietuvą diskredituojanti 2012 m. bei 2013 m. situacija, nulėmusi Jungtinių Tautų ir Europos Sąjungos institucijų susirūpinimą dėl ŽIV prevencijos tarp švirkščiamųjų narkotikų vartotojų¹.

Konkrečiai, prašome Jūsų užtikrinti, kad per 2014 m. programinės lėšos, skirtos žemo slenksčio paslaugų ir priemonių finansavimui, būtų paskirstytos racionaliai ir skaidriai:

- a) sudaryta galimybė visiems kabinetams (ne tik nebiudžetinėms įstaigoms) pretenduoti į šias lėšas,
- b) jos būtų skirstomos pagal realų kabinetų (nevalstybinių ir biudžetinių) poreikį dirbtinai neribojant lėšų įsisavinimo galimybes,
- c) lėšos paskirstytos kuo skubiau (ne metų viduryje ar pabaigoje),
- d) jos nebūtų nukreiptos kitiems nesusijusiems poreikiams tenkinti, kaip tai įvyko 2012 m.

Šių paslaugų padėtis, pasitraukus tarptautiniams donorams bei nuo 2010 m. praktiškai nutrūkus apčiuopiamam finansavimui iš valstybės biudžeto, yra kritinė (paslaugas teikiantys kabinetų darbuotojai neretai negauna reguliaraus darbo užmokesčio), jie nepajėgia užtikrinti veiksmingos ŽIV bei virusinių hepatitų prevencijos. 2012 m. Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro (ULAC) vykdytas žemo slenksčio paslaugų finansavimo konkursas neįvyko dėl šias paslaugas teikiantiems kabinetams nepalankių konkursų sąlygų, o 2013 m. konkursui dėl tos pačios priežasties buvo pateiktos tik 2 paraiškos. Dėl to praktiškai nebuvo įsisavintos lėšos ir ŽIV bei virusinių hepatitų prevencijos paslaugos tarp švirkščiamųjų narkotikų vartotojų nebuvo tinkamai teikiamos arba iš viso nutrūko.

Pagrindinės ankstesnių konkursų nesėkmės, į kurias prašome atsižvelgti skirstant lėšas 2014 m, buvo šios (jas esame įvardiję dviejuose raštuose: 2013-04-22, Nr. 2013-004 ir 2013-07-17, Nr. 2013-034 bei 2013 m. gegužės 30 d. vykusiame susitikime su viceministru E.Mačiūnu):

1. 2012 m.:

- a. Finansavimo konkursą ULAC paskelbė tik rugsėjį, todėl žemo slenksčio kabinetai lėšoms įsisavinti ir pateikti ataskaitas būtų turėję tik 2,5 mėnesio! Tuo tarpu žemo slenksčio

¹ EMCDDA, ECDC. Reitox Academy for Baltic Countries: monitoring trends in and responses to drug-related infectious diseases among people who inject drugs. 21–22 November 2013, Tallinn.

